

Nurmijärven kunnan lausunto Fingrid Oyj:n Hikiä (Hausjärvi) - Inkoo 2x400 kV:n voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kunnanhallitus 04.11.2024 § 162
101/14.04.00/2024

Uudenmaan ELY-keskus pyytää Nurmijärven kunnan lausuntoa Fingrid Oyj:n Hikiä (Hausjärvi) - Inkoo 2x400 kV:n voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 5.11.2024 mennessä.

Hanke ja sen perustelut

Uusi voimajohtoyhteys sijoittuu osittain nykyisten 400 tai 110 kilovoltin voimajohtojen rinnalle ja osittain uuteen maastokäytävään. Tarkasteltavia voimajohtoreittejä on yhteensä noin 167 kilometriä, mistä uuteen maastokäytävään sijoittuu noin 80 kilometriä. Toteutuessaan voimajohto on noin 110 kilometriä pitkä. Hanke on osa kantaverkon pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmaa.

Hanke sijoittuu Uudenmaan maakunnassa Inkoon, Siuntion, Lohjan, Vihdin, Nurmijärven ja Hyvinkään alueelle ja Kanta-Hämeessä Riihimäen ja Hausjärven alueelle.

Hankkeesta vastaava

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointia (YVA) koskevassa lainsäädännössä edellytetään arviointimenettelyn soveltamista jännitteeltään vähintään 220 kilovoltin maanpäällisille voimajohdoille, joiden pituus on yli 15 kilometriä. Arviointimenettelyn tarkoituksena on tunnistaa, arvioida ja kuvata hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset. Menettelyssä kuullaan viranomaisia ja muita sidosryhmiä, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa.

YVA ei ole lupamenettely eikä sen pohjalta anneta päätöksiä. YVA tuottaa kansalaisille lisätietoa suunnitellusta hankkeesta, hankkeesta vastaavalle ympäristön kannalta sopivimman vaihtoehdon valitsemiseksi ja viranomaiselle sen arvioimiseksi, täyttääkö hanke luvan myöntämisen edellytykset ja millaisin ehdoin lupa voidaan myöntää.

YVA-menettely jakautuu kahteen päävaiheeseen, jotka ovat arviointiohjelma ja arviointiselostus. Ensimmäisessä vaiheessa laaditaan arviointiohjelma eli suunnitelma tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä. Arviointimenettelyn toisessa vaiheessa arviointityön tulokset ja vaikutusten vertailu kootaan arviointiselostukseksi. Arviointiselostuksen pääpaino on hankkeen todennäköisesti merkittävässä vaikutuksissa.

Sekä arviointiohjelma että arviointiselostus asetetaan virallisesti nähtäville vaikutusalueen kuntiin. Nähtävillä oloaikana hanketta ja arviointiohjelmaa/arviointiselostusta esitellään yleisötilaisuudessa ja kansalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä ohjelmasta/selostuksesta yhteysviranomaisena toimivalle Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus). Uudenmaan ELY-keskus pyytää arviointiohjelmasta/-selostuksesta lausunnot. ELY antaa ohjelmasta saatujen lausuntojen perusteella oman lausuntonsa, joka on yhdessä YVA-ohjelman

kanssa ohjeena ympäristövaikutusten selvitystyölle. Selostuksen nähtävillä olon jälkeen yhteysviranomaisen arvioi arviointiselostuksen riittävyttä ja antaa perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista.
Osallistumis- ja tiedottamissuunnitelma

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn voivat osallistua kaikki ne, joiden oloihin tai etuihin hanke saattaa vaikuttaa. YVA-menettelyn aikana järjestetään kaikille avoimet tiedotus- ja keskustelutilaisuudet YVA-ohjelman valmistuttua ja YVA-selostuksen valmistuttua. Kansalaiset voivat esittää mielipiteitä yhteysviranomaisena toimivalle Uudenmaan ELY-keskukselle sekä ohjelma- että selostusvaiheessa.

Fingrid on perustanut hankkeen tiedottamista ja osallistumista varten verkkosivut. Käytössä on myös sähköinen palautejärjestelmä, jossa on mahdollista tutustua tarkemmin suunniteltuihin voimajohtoreitteihin. Lisäksi Fingrid lähettää voimajohtoreittien lähimaanomistajille tiedotuskirjeen ennen YVA-ohjelman yleisötilaisuutta sekä julkaisee paikallislehti-ilmoituksia.

Hankkeen alustava aikataulu, luvitus ja seuranta

Varsinainen vaikutusten arviointi tehdään talven ja kevään 2025 aikana. Tulokset kootaan arviointiselostukseksi, joka valmistuu syksyllä 2025.

Alustavan aikataulun mukaan voimajohdon rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2027–2029. Johtoreitin maastotutkimuksia varten Fingrid hakee tutkimuslupaa Maanmittauslaitokselta. Energiavirastolta haetaan sähkömarkkinalain mukaista hankelupaa, jolla vahvistetaan hankkeen tarpeellisuus sähkön siirron turvaamiseksi. Lisäksi Fingrid hakee lunastuslupaa voimajohdon johtoalueelle. Lunastuslupa-asian valmistelee työ- ja elinkeinoministeriö ja luvan myöntää valtioneuvosto. Hankkeen rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2029–2031.

Voimajohtohankkeen eteneminen ja tekniset ratkaisut

Alustavassa reittisuunnittelussa on tutkittu erilaisia reittivaihtoehtoja voimajohdon toteuttamiseksi ja päädytty vaihtoehtoasetteluun, jota tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tutkitaan. Lopullinen johtoreitti suunnitellaan YVA-menettelyä seuraavassa yleissuunnitteluvaiheessa maastotutkimusten perusteella. Pylväspaikkojen suunnittelussa huomioidaan ratkaisujen ympäristönäkökohdat, tekniset ja taloudelliset tekijät sekä nykyisen johtoalueen hyödyntäminen. Tarkasteltava 2x400 kilovoltin voimajohtoyhteys sijoittuu osittain nykyisten 400 tai 110 kilovoltin voimajohtojen rinnalle ja osittain uuteen maastokäytävään. Tarkasteltavia voimajohtoreittejä on yhteensä noin 167 kilometriä, joista uuteen maastokäytävään sijoittuu noin 80 kilometriä. Uudessa maastokäytävässä johtoalueen leveys on noin 62 metriä. Toteutuessaan voimajohto on noin 110 kilometriä pitkä.

Perusratkaisuna käytettävä pylvästyyppi on kahden 400 kilovoltin voimajohdon yksijalkainen vapaasti seisova teräsrakenteinen ristikkopylväs, jonka ylimmät osat eli ukkosulokkeet ulottuvat noin 45–50 metrin korkeudelle. Pylväsvälit ovat maaston profiilista ja voimajohdon jännitetasosta riippuen noin 400 metriä.

Tarkasteltavat voimajohtoreitit

Uuden voimajohtoyhteyden pohjoinen päätepiste on Hausjärvellä Hikiän sähköasema ja eteläisenä päätepisteenä on Inkoon sähköasema. Tarkasteltava voimajohtoreittiyhteys koostuu kolmesta reittiosuudesta: Hikiä-Passanmäki, Passanmäki-Kopula, Kopula-Inkoo.

Nurmijärven alueella voimajohtolinjaukset sijoittuvat välille Hikiä-Passanmäki ja Passanmäki-Kopula. Nurmijärven alueella linjaukselle ei ole esitetty vaihtoehtoja ja linjaus sijoittuu kokonaisuudessaan uuteen maastokäytävään Nurmijärven alueella. Lisäksi Passanmäen alueelle suunnitellaan mahdollista sähköasemaa.

Hikiän ja Passanmäen välillä tarkasteltavat voimajohtoreitit sijoittuvat pääosin uuteen maastokäytävään. Osuudella on myös kaksi teknistä alavaihtoehtoa. Tällä osuudella tarkastellaan nykyisen rinnalle sijoittuvaa maastokäytävää noin 6 kilometriä ja uutta maastokäytävää noin 39 kilometriä.

Passanmäestä Siuntion Kopulan asemalle uusi voimajohto sijoittuu suurelta osin nykyisen 400 kilovoltin voimajohdon rinnalle, sen eteläpuolelle. Voimajohtoreitti erkanee nykyisestä voimajohdosta neljässä kohdassa. Tällä osuudella tarkastellaan rinnalle sijoittuvaa maastokäytävää noin 14 kilometriä ja uutta maastokäytävää noin 14 kilometriä.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Ympäristövaikutusten arviointi

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan suunnitellun voimajohdon aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ympäristöön. Vaikutusten arviointi käsittää voimajohdon rakentamisen, käytön sekä käytöstä poiston (purkamisen) aikaiset vaikutukset.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan hankkeen vaikutuksia kokonaisvaltaisesti ihmisiin, ympäristön laatuun ja tilaan, maankäyttöön ja luonnonvaroihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin YVA-lain ja -asetuksen edellyttämässä laajuudessa.

Kullakin YVA-hankkeella on omat luonteesta, laajuudesta ja sijainnista johtuvat tyypilliset vaikutuksensa, joihin YVA-menettelyn yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota. Arvioitavat vaikutukset tarkennetaan aina hankekohtaisesti. Ympäristövaikutusten arvioinnin pääpaino kohdennetaan todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin. Ympäristövaikutus tarkoittaa hankealueella tai sen lähiympäristössä sijaitsevan kohteen muuttumista hankkeen rakennusvaiheessa, käytön aikana tai käytöstä poiston eli purkamisen aikana.

Tässä hankkeessa ympäristövaikutusten arviointi painotetaan seuraaviin vaikutuksiin, jotka on tässä vaiheessa tunnistettu merkittävimmiksi vaikutuksiksi:

- Asutus
- Luonnonympäristö ja maisema
- Kulttuuriperintö ja kulttuurimaisema
- Arkeologiset vaikutukset
- Ilmastovaikutukset
- Sosiaaliset vaikutukset
- Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Ympäristövaikutusten arvioinnissa kuvataan ympäristövaikutuksen ilmeneminen ja arvioidaan muutoksen suuruutta verrattuna nykytilaan. Vaikutuksen arviointi perustuu käytettävissä olevaan tietoon ympäristön nykytilasta ja tehtäviin selvityksiin. Arvioitavien vaikutusten maantieteellinen rajaus vaihtelee arvioitavan osa-alueen mukaan.

Arvioinnin tueksi hankkeessa laaditaan seuraavat erillisselvitykset:

- Luontoselvitykset
- Liito-oravaselvitys
- Pesimälinnustonselvitys
- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys
- Natura-arvioinnit
- Maisema- ja kulttuuriympäristöselvitys
- Havainnekuvat
- Arkeologinen inventointi

- Perinnebiotooppiselvitys

Tässä hankkeessa sovelletaan IMPERIA-hankkeen mukaista arviointimenetelmää, joka on muutoksen suuruuden määrittämiseen ja arviointikohteen arvottamiseen pohjautuva ympäristövaikutuksen merkittävyyden arviointimenetelmä. Ympäristövaikutusten arvioinnista laaditaan yhteenveto sekä sanallisena että taulukkomuodossa. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa otetaan huomioon epävarmuustekijät ja vaikutusten lieventämismahdollisuudet.

YVA-ohjelma

YVA-ohjelmassa on esitetty seuraavat asiat:

- Hankkeen kuvaus ja tarkoitus
- Arviointimenettely ja osallistuminen
- Voimajohtohankkeen eteneminen ja elinkaari
- Hankkeen vaihtoehdot
- Ympäristön nykytila
- Arvioinnin rajaus ja periaatteet
- Ympäristövaikutusten seuranta ja raportointi
- Jatkosuunnittelu ja YVA-menettelyssä tunnistettujen asioiden huomioiminen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon Fingrid Oyj:n Hikiä (Hausjärvi) - Inkoo 2x400 kV:n voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta:

Ohjelmassa on kokonaisuutena kuvattu hanketta selkeästi ja kattavasti selvitettäviä ja arvioitavia asioita.

Ohjelmassa tulisi perustella nyt esitettyä laajemmin, miksi juuri Hikiä-Inkoo välille lisätään kapasiteettia eikä jollekin muulle yhteysvälille.

Nurmijärven kunta toivoo jatkossa esitettävän perusteita sille, ettei Nurmijärven alueella ole esitetty miltään osin vaihtoehtoisia linjauksia. Mikäli joiltain osin on tarpeen siirtää esitettyä linjausta, selvitysten rajauksien tulee ottaa tämä huomioon.

Passanmäen alue, jolle suunnitellaan mahdollista sähköasemaa, on varsin laaja ja sen alueella on luontosuhteiltaan arvokkaita alueita, jotka tulee ottaa huomioon selvityksissä ja suunnittelussa.

Pintavesien osalta on esitetty valuma-aluejako, joka on vuodelta 1990. Valuma-aluejakoa koskien on olemassa uudempi versio.

Luontoarvojen osalta selvityksissä ei mainita lepakoita ja mahdollisesti muita lajeja kuten viitasammakoita. Sisältyvätkö nämä seikat tehtäviin luontoselvityksiin?

Ohjelmassa todetaan:” Tämä Fingridin myönteinen ilmastovaikutus ja sen merkitys kestäväälle kehitykselle on huomattavasti suurempi kuin kantaverkkoyhtiön aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt.” YVA-selostuksessa tultaneen em. kohtaa selostamaan ja perustelemaan tarkemmin.

Kuntien yleiskaavoihin liittyen on tehty selvityksiä, joita on hyvä käyttää apuna YVA-selostuksen laadinnan yhteydessä.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Valmistelija

yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, anita.pihala(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Esittelijä täydensi päätösesitystään seuraavasti (täydennykset tummennettuna):

Kunnanhallitus päättää antaa seuraavan lausunnon Fingrid Oyj:n Hikiä (Hausjärvi) - Inkoo 2x400 kV:n voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta:

”Ohjelmassa on kokonaisuutena kuvattu hanketta selkeästi ja kattavasti selvittettäviä ja arvioitavia asioita.

Ohjelmassa tulisi perustella nyt esitettyä laajemmin, miksi juuri Hikiä-Inkoo välille lisätään kapasiteettia eikä jollekin muulle yhteysvälille. **Vaihtoehtona ei ole otettu mukaan tarkasteluun nykyisen voimajohdon linjausta. On todettu vain, että sen varrella on haasteita. Nykyinen linjaus tulisi kuitenkin ottaa mukaan tarkasteluun ja tehdä sen alueella myös selvitykset.**

Nurmijärven kunta toivoo jatkossa esitettävän perusteita sille, ettei Nurmijärven alueella ole esitetty miltään osin vaihtoehtoisia linjauksia **eikä nykyisen voimalinjan linjausta**. Mikäli joiltain osin on tarpeen siirtää esitettyä linjausta, selvitysten rajauksien tulee ottaa tämä huomioon.

Passanmäen alue, jolle suunnitellaan mahdollista sähköasemaa, on varsin laaja ja sen alueella on luontosuhteiltaan arvokkaita alueita, jotka tulee ottaa huomioon selvityksissä ja suunnittelussa.

Pintavesien osalta on esitetty valuma-aluejako, joka on vuodelta 1990. Valuma-aluejakoa koskien on olemassa uudempi versio.

Luontoarvojen osalta selvityksissä ei mainita lepakoita ja mahdollisesti muita lajeja kuten viitasammakoita. Sisältyvätkö nämä seikat tehtäviin luontoselvityksiin?

Ohjelmassa todetaan:” Tämä Fingridin myönteinen ilmastovaikutus ja sen merkitys kestäväälle kehitykselle on huomattavasti suurempi kuin kantaverkkoyhtiön aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt.” YVA-selostuksessa tultaneen em. kohtaa selostamaan ja perustelemaan tarkemmin.

Kuntien yleiskaavoihin liittyen on tehty selvityksiä, joita on hyvä käyttää apuna YVA-selostuksen laadinnan yhteydessä.”

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän täydennetyn päätösesityksen.

Päätös

Kunnanhallitus päätti antaa seuraavan lausunnon Fingrid Oyj:n Hikiä (Hausjärvi) - Inkoo 2x400 kV:n voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta:

”Ohjelmassa on kokonaisuutena kuvattu hanketta selkeästi ja kattavasti selvittettäviä ja arvioitavia asioita.

Ohjelmassa tulisi perustella nyt esitettyä laajemmin, miksi juuri Hikiä-Inkoo välille lisätään kapasiteettia eikä jollekin muulle yhteysvälille. **Vaihtoehtona ei ole otettu mukaan tarkasteluun nykyisen voimajohdon linjausta. On todettu vain, että sen varrella on haasteita. Nykyinen linjaus tulisi kuitenkin ottaa mukaan tarkasteluun ja tehdä sen alueella myös selvitykset.**

Nurmijärven kunta toivoo jatkossa esitettävän perusteita sille, ettei Nurmijärven alueella ole

esitetty miltään osin vaihtoehtoisia linjauksia eikä nykyisen voimalinjan linjausta. Mikäli joiltain osin on tarpeen siirtää esitettyä linjausta, selvitysten rajauksien tulee ottaa tämä huomioon.

Passanmäen alue, jolle suunnitellaan mahdollista sähköasemaa, on varsin laaja ja sen alueella on luontosuhteiltaan arvokkaita alueita, jotka tulee ottaa huomioon selvityksissä ja suunnittelussa.

Pintavesien osalta on esitetty valuma-aluejako, joka on vuodelta 1990. Valuma-aluejakoa koskien on olemassa uudempi versio.

Luontoarvojen osalta selvityksissä ei mainita lepakoita ja mahdollisesti muita lajeja kuten viitasammakoita. Sisältyvätkö nämä seikat tehtäviin luontoselvityksiin?

Ohjelmassa todetaan:” Tämä Fingridin myönteinen ilmastovaikutus ja sen merkitys kestäväälle kehitykselle on huomattavasti suurempi kuin kantaverkkoyhtiön aiheuttamat kasvihuonekaasupäästöt.” YVA-selostuksessa tultaneen em. kohtaa selostamaan ja perustelemaan tarkemmin.

Kuntien yleiskaavoihin liittyen on tehty selvityksiä, joita on hyvä käyttää apuna YVA-selostuksen laadinnan yhteydessä.”

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Jakelu

Uudenmaan ELY-keskus